

MOKŘAD

↗ K nejhroženějším a zároveň i k ekologicky nejcennějším ekosystémům všude ve světě dnes patří mokřady. Jejich likvidace byla v minulosti cílená, systematická a důsledná, a to nezávisle na kulturních a společenských poměrech doby či místa.

Cílem bylo získání co největší rozlohy zemědělsky a jiným způsobem využívané půdy původních mokřadů. Důsledkem však ale bylo také škodlivé rychlé odvádění vody z krajiny a také razantní změny přirozeného prostředí dané oblasti.

↗ Obecně lze říci, že mokřad je území zatopené vodou nebo území s půdou, která je stále nasycená vodou. Rozsáhlejší mokřady tvoří přechod mezi suchozemskými a vodními ekosystémy a mají více podob, např. prameniště, vodní toky, bažiny, tůně, rašeliniště, slatiniště či lužní louky.

Představují přirozenou zásobárnu vody v krajině, mají značnou retenční schopnost v případě nadměrných srážek, poskytují vhodné podmínky pro existenci specifických mokřadních organismů, jsou přirozeným prostředím celé řady rostlin a živočichů pro život v mokřadech přizpůsobených, a tím patří mezi biotopy s největší biologickou aktivitou.

Pro tyto a jiné důvody jsou mokřady považovány za vysoce cenné biotopy, lze i v dnešní době jejich počet i rozloha, na které se vyskytují, stále ubývá a je tedy veřejným zájmem tento trend změnit.

↗ Lesy České republiky, s. p., Lesní správa Město Albrechtice již dlouhodobě spolupracuje s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR v Ostravě a pravidelně každý rok provádí podrobná revitalizační opatření – údržbu chráněných území, parků a v posledním období také zakládání mokřadů, studánek a tůní v lesích. Cílem je především vytváření vhodných podmínek zejména pro obojživelníky a také zadržení vody v krajině, v neposlední řadě také zlepšení estetiky a rekreačního využití lesa.

JIŘÍ DAEHNE Dva stromy

Když jsem se narodil,
dědeček, že jsem byl jeho první vnuk,
zasadil do kouta zahrady a na mou počest
jasánek vysoký na píd,
aby vyrůstal se mnou, abych nebyl sám.
A aby se neřeklo, že on, chlapisko,
podléhá nechlapským citům,
zasadil o kus dál stromeček dvojče,
ten druhý bez počesti,
ten prý jen na vozovou oj.
Však buď jak buď,
i po letech tam rostou dvojčata,
buď že dědeček zapomněl,
kdo z nich jsem vlastně já
a kdo z nás dvou je oj,
buď, a to spíš,
že neměl svědomí zabít strom.
Tak v koutě zahrady
rostem strom já a vedle strom oj,
přerůstáme se navzájem,
jednou já, podruhé on.
Kolikrát za den se pozdravujem přátelsky
dotykem větévek, dřevěných prstů.
Za víchrů
jeden druhého podpíráme rameny haluzí,
aby ani jeden z nás nepadl.
Za such se propleteným kořením
napůl dělíme o každé vlhké zblo
a potom očima listů společně vyhlížíme,
kdyže už přijde déšť.
Milujem jara,
za nichž se můžem rozskočit chutí zas žít,
dřevěné ruce plné žerďiček výrostků
a zelených vlaječek listů,
jimiž horlivě zdravíme slunce
zhřívající nám kůru.
Smutníme podzimky.
Strachujem se zím.

Jiří Daehne. Berný peníz. 1. vyd.
Mladá Fronta: Praha, 1979. Edice Kroky, sv. 11.

JASAN ZTEPILÝ Fraxinus excelsior

↘ Jak jej poznáme?

Jasan je velký strom s šedou, v mládí hladkou, později podélně brázditou borkou. Mladé olivově zelené větévky mají vstřícné černé nebo tmavěhnědé pupeny, podle kterých se jasan snadno pozná. Listy jsou složené, lichozpeřené, jednotlivé lístky zubaté. Plody jsou nažky v latách s blanitým plochým křídélkem, které na podzim na stromech dlouho vytrvávají. Narozdíl od také křídlatých nažek javorů, které opadávají brzy po dozrání.

↘ Kde roste?

Jasany rostou v lužních lesích, ale také na sutích a v roklinách, na prameništích a v okolí potoků. V našem kraji jsou často na kamenicích v polích, společně s javory. V lesích se někdy bohatě zmlazuje, až vytlačuje ostatní dřeviny. Bývá často v parcích i v alejích.

↘ K čemu se nám hodí?

Jasan má tvrdé, pružné a houževnaté dřevo vhodné na sportovní nářadí, různé násady a topírka, nábytek, dýhy. Dříve se používal v automobilovém a leteckém průmyslu. Například se z něj vyráběly vrtule malých letadel. Z kůry, listů i semen se získávají suroviny využívané ve farmacii. Z jasanového dřeva býval také vyráběn pověstný anglický luk.

↘ Zajímavosti

Jasan brzy kvete, ale listy raší velmi pozdě. Nejpozději z evropských stromů.

Roste často v lužních lesích, ale přitom nesnáší stagnující vodu a dlouhodobé záplavy. Je tedy spolu s dubem a jilmem dřevinou „tvrdého luhu“, kde záplavy nejsou tak časté a netrvají dlouho.

Patří do stejné čeledi jako olivovník – olivovníkové.

Větvička s plody, květenství

Jasenica u Města Albrechtic v předjaří

Jasan mimo les

